

FOR
Freedom
AND
Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

NO. 66

CLEVELAND 3. O., FRIDAY MORNING, APRIL 3, 1953

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

LETTO LIII - VOL. LIII

Z jerbasi na glavi od velikonočnega "žegna"

Uredništvo in upravljanje
"AMERIŠKE DOMOVINE"

želi vsem svojim naročnikom, čitateljem in prijateljem prav srečne in vesele velikonočne praznike. Isto voščilo naj še posebej sprejmejo naši slovenski trgovci, obrtniki in podjetniki, ki nas dobrohotno podpirajo s svojimi oglasi ter nam zlasti ob raznih praznikih omogočijo lepše in večje izdaje. Rojaki, podpirajte jih!

CHICAGO. — Črnec Fred Weekly, ki je bil rojen pred 93 leti v Florence, Ala., kot suženj, je dobil zdaj novo zobovje. To je že tretjič da so mu zrasli novi zobovi.

Konec stavke United Furniture Workers v Clevelandu

CLEVELAND. — Local 450 od CIO United Furniture Workers unije je v sredo zvečer končal stavko pri E. F. Hauserman Co., kjer je bil dosežen sporazum in podpisana kontrakt za 10-letno zvišanje mezde na uro, ter nam zlasti ob raznih praznikih omogočijo lepše in večje izdaje.

Vremenski prerok pravi:

Danes in ponoči deloma oblačno.

Aktivnost grških partizanov

ATENE, Grčija. — Poročila iz Kastorije na grško-albanski meji naznajajo, da so grški partizani razstrelili na gorski cesti v Albaniji dva sovjetska tovorni avta, ki sta bila natovornjena z municijo.

Premirje bo zavleklo obrambo Evrope

PARIZ. — Sovjetska ponudba za obnovno mirovnih pogojanju v Koreji, bo, če bo doseženo premirje, otežkočila odobritev

Goodrich družba je kupila zemljišče za novo tovarno

DEFIANCE, O. — B. F. Goodrich Co., je kupila tukaj 231 akrov obsegajoče zemljišče, kjer bo zgradila veliko tovarno za izdelovanje avtomobilskih pnevmatik (tajerjev) in notranjih zračnih tub. V tovarni, ki bo zgrajena v bližini Maumee River in kraja Sherwooda, bo uposlenih nad tisoč ljudi.

Ce se zgodi nesreča, vam ne more nihče pomagati, če se niste držali prometnih predpisov.

O naši današnji sliki

Velikonočni lesorez, ki krasiti prvo stran današnje številke našega lista, je napravil akademski kipar in slikar France Gorše, ki živi tu med nami in ima svoj atelje sredi slovenske naselbine na St. Clair Ave. Slika nam predstavlja dekleta, ko se na Veliko soboto vrčajo iz cerkve domov z "žegnom".

Zakaj strelja Moskva z najležjimi topovi v mirovni ofenzivi?

S tem vprašanjem si sedaj Washington in ves ostali svet bleži glavo.

WASHINGTON. — Ves Washington in ž njim vred ves svobodni svet se čudi, kakšni namejni tiče za vlado Sovjetske zveze, ki je pričel izstreljevali salvo za salvo v svoji zadnjini in najnovejši mirovni ofenzivi. Ob dogodkih, ki se vrše s filmsko naglico, dela Moskva vtis, da je ne samo pri volji, temveč celo nestrpna, da se čimprej doseže premirje v Koreji in da se omili mrzla včina.

Možen in verjeten vzrok za to je, da si Moskva prizadeva zazabati Zapad — posebno Zapadno Evropo — v občutje varnosti, ki bi okrnila obrambna prizadevanja evropske skupnosti.

Dalje je tudi verjetno, da se je Moskva odločila za naglo akcijo zaradi skorajšnjih volitev v ključnih državah — v Franciji in Italiji.

Generalu Van Fleetu je bil zabranjen napad z morja

Van Fleetove izjave je v celoti podprt tudi general Edward M. Almond, poveljnik 10. armadnega zbora.

WASHINGTON. — Gen. J. Van Fleet je v sredo pričal pred posebnim senatnim odborom in izjavil, da bi lahko uničil že pred dvema leti rdeče armade v Koreji in je bil pripravljen udariti nanje z morja, pa mu je bilo to zabranjeno z merodajnega višjega mesta. Njegovo pričevanje je v celoti podprt tudi general Edward M. Almond, poveljnik 10. armadnega zbora, ki je rekel, da je bilo v Koreji neprestano pomanjkanje municije.

Gen. Van Fleet, biši poveljnik ameriške osme armade, je izjavil, da je prišel ukaz, da ne sme on, Van Fleet, napasti sovražnika z morja in sovražnikovega zaledja, od generala Ridgwayja, ki je bil takrat vrhovni poveljnik čet Zdr. narodov na Dalnjem vzhodu.

Gen. Ridgway, ki je v Evropi kot vrhovni poveljnik NATO čet, je izjavil, da nima na to pričevanje "absolutno nobenega komentarja."

Kako je v republiki San Marino

Republika San Marino je odslovila svojega policijskega načelnika, ki ni bil komunist. Komunistični uradniki so odslovili Ettore Sczzi-a, bivšega italijanskega policijskega sarženta, čeprav je odlično vršil svoje dolžnosti. Republika San Marino, ki je komunistična, meri samo 38 kvadratnih milij in je popolnoma obkrožena od Italije.

Morilec šestih žensk prijet v Londonu

Za dvojni umor, ki ga je sedanji arretiranec najbrž sam izvršil, je bil nekdo drug obesen.

LONDON. — Johna Christie, doig iskanega človeka, ki je staloval v hiši, kjer je bilo najdenih več trupel mladih žensk, katereh umora je osumljen, so končno iztaknili v Londonu in aretirali. V sredo so ga na sodišču obtožili umora njegove žene, ki je bila umorjena v Hiši smrti, kjer je bil zadavljenih še pet drugih žensk.

Christie, ki je star 55 let, je bil obtožen samo umora žene, ker angleški zakon ne dovoljuje, da bi bil en morilec obtožen več umorov hkrati, temveč vsakega posebej. Truplo njegove žene so našli pod podom v kuhihi hiši, v kateri sta stanovala.

Pred tremi leti je bil Christie glavna priča v obravnavi proti Timothy Evansu, nekemu drugemu stanovalcu v dotični hiši, ki je bil obtožen umora svoje žene in svojega otroka. Evans, ki je do zadnjega trdil, da je nedolžen, je bil obsojen v smrt na vsehih in obesen. Evansov zakovornik je tedaj trdno vztrajal pri trditvi, da je Evansonovo ženo in otroka zadavil Christie.

Ob branju obtožnice je bil Christie popolnoma brezbržen in bilo je očvidno, da se dolgočasi, kakor da ga stvar splošne briga in ne zanima.

V letu 1952 je bilo v Združenih državah 83 eksekucij

WASHINGTON. — Urad za zvezne jetnišnice naznana, da je bilo 1. 1952 v Združenih državah justificiranih 83 obsuđencev, kar pomeni drugo najnižje število v zadnjih 23 letih.

Povprečno število justificiranih oseb v zadnjih 23 letih je znašalo 143 na leto.

Od 83 eksekucij leta 1952 jih je bilo 71 za umore, 12 pa za posilstvo. V državi Ohio so bili lanji justificirani štirje obsuđenci.

Dolga je še pot do nebes na zemlji

DUNAJ. — Zadnje poročilo iz komunistične Madžarske: — Nobene gorkote v stanovanjih, dokler ne pada temperatura pod 35 stopinj Fahrenheita!

Budimpeštanski radio, ki je naznani, da je stopila ta naredba v sredo v veljavu, je dodal, da se sme segreti vodi v apartmehih samo po enkrat na teden.

Cistka rdeče 'pomorske' policije

BERLIN. — Časopis Ameriške visoke komisije v Zapadni Nemčiji poroča, da je pred pragom velika čistka vzhodno-nemške "pomorske" policije, ki je osnovana bodoče nemške komunistične mornarice.

Zahtega po barantanju s Čehi

WASHINGTON. — Kongresnik John Beamer, republikanec iz Indiane, je dejal, da bi morale Združene države sporočiti Češkoslovaški, da so pripravljene spet obnoviti normalno trgovino z njo, če izpusti ameriškega časnikarja Wm. Oatisa.

Razne drobne novice iz Clevelandia in te okolice

Urad bo v soboto zaprt — Naš urad bo v soboto 4. aprila ves dan zaprt.

Deseta obletnica — V pondeljek, 6 aprila, bo ob 7:30 v cerkvi Marije Vnebovzetje na Holmes Ave., sv. maša za pokojnega Johna Agnich v spomin 10. obletnice njegove smrti.

Pozdravi iz Floride — Vera Koss, 1069 E. 141 St., in njena sestra ter svak Mr. in Mrs. J. J. Martin iz Toledo posiljajo svojim prijateljem pozdrave iz Floride, kamor so odšli na počitnice.

Rojenice — Mr. in Mrs. Jos. Ferrer Jr., 6114 Linwood Ave., se je rodil deček, drugi otrok v družini. S tem sta postala Mr. in Mrs. Jos. Ferrer, 444 E. 152 St. drugič stari oče in starata mati, Mr. in Mrs. August Kapudja, 7807 Broadway pa petič. Čestitamo!

Pevska vaja — Pevski zbor Korotan ima v nedeljo ob 1. uri popoldne vajo na odru Slov. nar doma na St. Clair Ave.

Najnovejše ledene — Brodnick Bros. na Waterloo Rd., imajo v zalogi najnovejše ledene vrste Frigidaire. Več v oglašenem delu lista.

Na obisku v Clevelandu — Dr. Tone Osolnik je prišel iz New Yorka za nekaj dni na obisk. Rad bi malo počramljal s svojimi znanci in prijatelji. V nedeljo pride ob desetih k maši k sv. Vidu. Kdor bi ga želel doseg, lahko pokliče SW 5-5592. Dobrodošel v svojem rojstnem kraju!

Novi grobovi

Antoinette Suhar Umrla je Antoinette Suhar, stanujoča na 1760 E. 39 St. Započa moža Joseph in sina Josepha jr. Stara je bila 60 let in rojena v Jugoslaviji. Pogreb bo jutri ob 10:30 iz Golubovega pogrebnega zavoda na Kalvarija prikopalische.

MRS. ROOSEVELT BOGLA V JUGOSLAVIJO

BEOGRAD. — Poloficielna Jugopres agencija je naznala, da bo Mrs. Eleanor Roosevelt v kamalu obiskala Jugoslavijo, kamor jo je povabil Jugoslovanska zveza združenih narodov.

Bodi previden in pazljiv, pa se bo izzognil marsikateri ne-sreči!

NAJNOVEJŠE VESTI

KOREJA. — Komunisti so prisitali, da se sestanejo v pondeljek z zaveznički v svrhu razgovorov za izmenjavo bolnih in ranjenih vojnih ujetnikov.

NEMČIJA. — Sovjeti so povabili Združene države in Francijo k razgovorom o vprašanjih zračne varnosti. Omilili so tudi regulacije prometa ter dovolili prevoz blaga iz vzhodnega v zapadni Berlin.

SOVJETIJA. — Sovjeti zvezo poslala svoje ladje k pomorski reviji ob kronanju kraljice Elizabete II.

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je izjavil, da smatra ameriško vlado komunistične mirovne predloga za iskrene ter jih bo smatrala kot take, dokler se ne izkažejo nevredni zaupanja.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. HENDERSON 1-0628 Cleveland 3, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
 General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četr leta \$4.00.

Za Kanado in sponh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83

No. 66 Fri., April 3, 1953

Velika noč in božja modrost

Ko je v prvi dobi krščanstva na velikonočno nedeljo škof prihaljal s svojim spremstvom v slovensem sprevodu v cerkev, da bi spravil pontifikalno mašo, so pevci ali pa vsa cerkev peli vstopni 138. psalm. Iz vsebine tega psalma je vzet tudi pričetek svete maše na velikonočno nedeljo; besede, ki so nekako položene v usta vstalega Zveličarja:

"Vstal sem in sem še s teboj, aleluja.
 Nad me si položil svojo roko, aleluja.
 Čudovita je tvoja modrost, aleluja, aleluja.
 Gospod, ti si me preizkusil in spoznal,
 ti si spoznal moje sedenje in moje vstajenje."

Če hočemo razumeti te besede in čemu ravno z njimi pričenja Cerkev velikonočno mašo, moramo poznati in umevali celotno vsebino 138. psalma, ki opeva božjo vsevednost in vseprščajočnost:

"Če se dvignem v nebesa, si ti tam. Če stopim v podzemlje, si tam navzoč. Če si vzamem peroti jutranje zarje in bi bival na skrajnih mejah zemlje, povsod me vodi tvoja roka, povsod me vzdržuje tvoja desnica."

Božja vsevednost in previdnost se pa kaže posebno pri Kristusu in zlasti na Veliko noč, ki je praznik nepojmljive božje modrosti.

Čeprav je moral Kristus umreti strahotne smrti in je bilo njegovo mrtvo truplo položeno v hladni grob, vendar Sin božji govoril z besedami tega psalma svojemu nebeskemu Očetu:

"Ti si položil svojo roko na me, čudovita je tvoja modrost."

S psalmom 138., s katerim se pričanja velikonočna maša, prepeva katoliška cerkev pesem o neskončni božji inodrosti, ki vse vodi in ureja, ki obvlada po človeški sodbi najbolj zamotan in naravnost obopen položaj.

Za vsa Mesijeva pota je Bog vedel naprej in je vse razporedil tako, da je dosegel svoje namene. Kristusa ni prepustil trohnenju smrti, marveč ga je obudil k zmagovalnemu vstajenju.

Človeško sojeno je bil ves položaj za Kristusa in njegovo kraljestvo na veliki petek in veliko soboto naravnost obopen. Zdelo se je, da je vse končano z njegovo odsodbo in njegovo sramotno smrtjo na križu. Izdajstvo in sovraštvo je praznovalo svoje zmagovalje. Njegovi sovražniki so v prepričanju popolne zmage zasmehljivo stali pred križem in mu govorili:

"No, če je Sin božji, pa naj sedaj stopi s križa."

Njegovi učenci so se razbežali in razkropili. Vsi so se tisto noč pohujševali nad svojim Učenikom in so mislili, da je vse končano. Izraz obupanja apostolov so pač besede obeh učencev na poti v Emavs:

"Mi pa smo upali, da je on tisti, ki bo rešil Izrael," zdaj je pa z njegovo smrtno vsega konec.

Toda, takrat ko so sovražniki Kristusovi vriskali zmagovalje, so doživelji svoj poraz. Ko je Kristus v največjem poniranju in zapuščenosti umrl, je zmagal. Ko se je zdelo, da je njegovo kraljestvo uničeno, je bilo ravno takrat ustavljeno za vse večne čase. Ko je Jezus bil povisan na sramotni križ, je vse, ki so dobre volje, nase pritegnili.

Ravno isti 138. psalm ima skrivnostne in čudovite besede, ki so pomembne zlasti za Veliko noč:

"Nox sicut dies illuminabitur" — noč bo razsvetljena kot dan.

Mračna noč velikega petka, 'noč zapuščenosti, ponižanja, smrti, se je spremenila v sončni dan nebeškega veselja in zmagovalja.

Kristus živi na zemlji v zgodovini naprej v svojem skrivnostenem Telesu, ki ga tvorijo vsi, ki so z njim združeni po milosti, ljubezni in Cerkvi. Nebeško kraljestvo na zemlji je njegovo skrivnosno Telo. In na tem se v zgodovini obnavlja in ponavlja veliki četrtek, veliki petek, velika sobota in tudi velika nedelja.

Pridejo časi, ko narodi in veri in navdušenju klicajo Cerkev, kakor so Jude je Kristus na cvetno nedeljo: "Hozana! Blagoslavljeni, ki prihaš med nas in deluješ med nami v imenu Gospodovem." Pa zopet in znova se nad Cerkvio Kristusovo obnavlja prizor velikega petka, ko zaslepljeni in zapeljani vpijejo na Pilatovem dvorišču: "Proč z njim, na križ z njim, proč s Cerkvio, uničite jo, da izgine z obličja zemlje." Veliki petek se ne prestano obnavlja, ko romajo tisoči in milioni s križem na rami za svojem Učenikom v sramoti in zaničevanju na Kalvarijo in v smrt. V zgodovini se obnavlja težki trenotki zapuščenosti, v katerih je Kristus zaklical na križu:

"Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil."

In sovražniki ob tem prizoru zmagovalno stoje pred križem, misleč, da so uničili Cerkev in krščanstvo.

Toda iz vsakega velikega petka je izšla Cerkev s Kristusom zmagovalno ter doživelja vedno znova svojo Veliko noč, dan vsajenja in zmage. Cerkev in krščanstvo zmaguje s križem in smrtjo. Bog pa se poslužuje v svoji neskončni

modrosti sovražnikov, da ti pomagajo graditi nebeško kraljestvo in mu pripravljajo zmagovalje. Kajfa, Herod, Neron, Julian, Napoleon, Hitler, Stalin in njim podobni so si domišljali, da so zmagali nad Kristusovo Cerkvio, pa so doživelji le poraz in pomagali le k zmagovalju krščanstva. Tako tudi Tito in drugi njemu podobni kljub svojemu sorvraštvu le pomagajo pripravljati zmago Kristusovega kraljestva.

Za Kristusa in vse njegove velja velikonočna napoved psalmista:

"Noč se bo svetila kakor svetel dan," ko bo napočil čas, ki ga je določila božja previdnost, ko bo prišla Velika noč za vse narode, ki sedaj sede v smrtni senci komunizma. M.

Newburške novice

Kajpak. Najbolj na mar mi je pretekel misijon. Bal sem se, da ne bo obiskan in zaradi številnih narodnosti, iz katerih je sv. Lovrenc danes sestavljen. Pa moram reči, da je bil teden misijona res teden izredne mistosti božje.

* * *

Kar mi je najbolj ugajalo, so bile pridige Father Goggina. Govoril je resno, pa ne prehudo. Vse, kar je odobroval v vse kar je grajal, je čista ne pretiravana resnica. Rešitev naše duše je naš najvažnejši "biznes." "Kaj pomaga človeku, če si cel svet pridobi svojo dušo pa pogubi?" Ce smo pametni, bomo večkrat pomislili na te besede Kristusove. Odkar sem pri sv. Lovrencu, to je preko 37 let, je šlo že preko tisoč petsto ljudi od tukaj v večnost. Nobeden izmed njih ni bil bogat. Vsi so bili trpni, delavci. Pa, kaj jim mar to dares. Vse je ležeče, cela večnost je odvisna le od tega, kako so spolnjevali božje zapovedi.

* * *

Zato je tudi za nas zdaj najbolj važna zadava, kako bomo držali dobre skele. S hudičem se bomo morali bojevati vse dni. Ne pustimo se premotiti! Delajmo tako, da si bomo z našim delom služili poleg kruha tudi večni zaklad pri Bogu. Zato je neobhodno potreba, da vršimo vlogo božje. Da bomo zmogli, poslušajmo, kaj nam priprora Zveličar: "Kakor jaz živim po Očetu, tako bo tudi tisti, ki me ne uživa živel po meni." Tri reči so ti potrebne, sv. obhajilo, pogosto sveto obhajilo, in še enkrat vredno pogosto sv. obhajilo. To in nič drugega.

* * *

Mehka beseda je, najboljše zdravilo proti jezi. Zapomni si to, žena, kadar se mož ujezi in ti mož, kadar je žena užaljena.

* * *

Ako se ne motim, sem že enkrat omenil, če imate kako vprašanje glede cerkvenih ali pa verskih zadev, lahko pošljete vprašanje na moj naslov. Če se ne marate podpisati, je tudi prav. Vsečina vpraševalcev, se ne podpiše. Razume se, da kakih političnih vprašanj ne bom reševal. Saj tudi ni nič ležeče na tem, ali si demokrat ali pa republikanec. Kakor sem že predrek, enih je šest, drugih pa pol ducata. Gledate komunizma pa je kaj drugega. Komunizem je protikrščanski, proti Bogu in tudi proti vsemi človeški morali. Komunizem je navdihovan iz pekla. O tem ni droma. Noben zlodaj ne more biti bolj brezsrečen in bolj Bogu sprožen kot so višji komunisti.

* * *

Nekdo vprašuje: "Zakaj moramo v Ameriki toliko dajati za cerkev? V starem kraju tega ni bilo. Ali cerkev tudi pobira davki kakor vlada?"

To vprašanje prihaja najbrž od kakega novega Amerikanca. Zakaj moramo v Ameriki ... in tudi marsikje drugje ... podpirati cerkev? V Jugoslaviji, je pred propadom, vladal tirjala davke od ljudi in z enim delom tega davka podpirala cerkev in duhovnike, prav tako kakor tukaj vlada skrbi za javne šole. V Ameriki pa vlada skrbi samo za javne šole. Katoliške šole in cerkev in verske ustavne morajo ljudje sami vzdrževati.

* * *

Nekdo vprašuje: "Zakaj moramo v Ameriki toliko dajati za cerkev? V starem kraju tega ni bilo. Ali cerkev tudi pobira davki kakor vlada?"

To vprašanje prihaja najbrž od kakega novega Amerikanca. Zakaj moramo v Ameriki ... in tudi marsikje drugje ... podpirati cerkev? V Jugoslaviji, je pred propadom, vladal tirjala davke od ljudi in z enim delom tega davka podpirala cerkev in duhovnike, prav tako kakor tukaj vlada skrbi za javne šole. V Ameriki pa vlada skrbi samo za javne šole. Katoliške šole in cerkev in verske ustavne morajo ljudje sami vzdrževati.

* * *

Nekdo vprašuje: "Zakaj moramo v Ameriki toliko dajati za cerkev? V starem kraju tega ni bilo. Ali cerkev tudi pobira davki kakor vlada?"

To vprašanje prihaja najbrž od kakega novega Amerikanca. Zakaj moramo v Ameriki ... in tudi marsikje drugje ... podpirati cerkev? V Jugoslaviji, je pred propadom, vladal tirjala davke od ljudi in z enim delom tega davka podpirala cerkev in duhovnike, prav tako kakor tukaj vlada skrbi za javne šole. V Ameriki pa vlada skrbi samo za javne šole. Katoliške šole in cerkev in verske ustavne morajo ljudje sami vzdrževati.

* * *

Nekdo vprašuje: "Zakaj moramo v Ameriki toliko dajati za cerkev? V starem kraju tega ni bilo. Ali cerkev tudi pobira davki kakor vlada?"

To vprašanje prihaja najbrž od kakega novega Amerikanca. Zakaj moramo v Ameriki ... in tudi marsikje drugje ... podpirati cerkev? V Jugoslaviji, je pred propadom, vladal tirjala davke od ljudi in z enim delom tega davka podpirala cerkev in duhovnike, prav tako kakor tukaj vlada skrbi za javne šole. V Ameriki pa vlada skrbi samo za javne šole. Katoliške šole in cerkev in verske ustavne morajo ljudje sami vzdrževati.

* * *

Nekdo vprašuje: "Zakaj moramo v Ameriki toliko dajati za cerkev? V starem kraju tega ni bilo. Ali cerkev tudi pobira davki kakor vlada?"

To vprašanje prihaja najbrž od kakega novega Amerikanca. Zakaj moramo v Ameriki ... in tudi marsikje drugje ... podpirati cerkev? V Jugoslaviji, je pred propadom, vladal tirjala davke od ljudi in z enim delom tega davka podpirala cerkev in duhovnike, prav tako kakor tukaj vlada skrbi za javne šole. V Ameriki pa vlada skrbi samo za javne šole. Katoliške šole in cerkev in verske ustavne morajo ljudje sami vzdrževati.

* * *

Nekdo vprašuje: "Zakaj moramo v Ameriki toliko dajati za cerkev? V starem kraju tega ni bilo. Ali cerkev tudi pobira davki kakor vlada?"

To vprašanje prihaja najbrž od kakega novega Amerikanca. Zakaj moramo v Ameriki ... in tudi marsikje drugje ... podpirati cerkev? V Jugoslaviji, je pred propadom, vladal tirjala davke od ljudi in z enim delom tega davka podpirala cerkev in duhovnike, prav tako kakor tukaj vlada skrbi za javne šole. V Ameriki pa vlada skrbi samo za javne šole. Katoliške šole in cerkev in verske ustavne morajo ljudje sami vzdrževati.

* * *

Nekdo vprašuje: "Zakaj moramo v Ameriki toliko dajati za cerkev? V starem kraju tega ni bilo. Ali cerkev tudi pobira davki kakor vlada?"

To vprašanje prihaja najbrž od kakega novega Amerikanca. Zakaj moramo v Ameriki ... in tudi marsikje drugje ... podpirati cerkev? V Jugoslaviji, je pred propadom, vladal tirjala davke od ljudi in z enim delom tega davka podpirala cerkev in duhovnike, prav tako kakor tukaj vlada skrbi za javne šole. V Ameriki pa vlada skrbi samo za javne šole. Katoliške šole in cerkev in verske ustavne morajo ljudje sami vzdrževati.

* * *

Nekdo vprašuje: "Zakaj moramo v Ameriki toliko dajati za cerkev? V starem kraju tega ni bilo. Ali cerkev tudi pobira davki kakor vlada?"

To vprašanje prihaja najbrž od kakega novega Amerikanca. Zakaj moramo v Ameriki ... in tudi marsikje drugje ... podpirati cerkev? V Jugoslaviji, je pred propadom, vladal tirjala davke od ljudi in z enim delom tega davka podpirala cerkev in duhovnike, prav tako kakor tukaj vlada skrbi za javne šole. V Ameriki pa vlada skrbi samo za javne šole. Katoliške šole in cerkev in verske ustavne morajo ljudje sami vzdrževati.

* * *

Nekdo vprašuje: "Zakaj moramo v Ameriki toliko dajati za cerkev? V starem kraju tega ni bilo. Ali cerkev tudi pobira davki kakor vlada?"

To vprašanje prihaja najbrž od kakega novega Amerikanca. Zakaj moramo v Ameriki ... in tudi marsikje drugje ... podpirati cerkev? V Jugoslaviji, je pred propadom, vladal tirjala davke od ljudi in z enim delom tega davka podpirala cerkev in duhovnike, prav tako kakor tukaj vlada skrbi za javne šole. V Ameriki pa vlada skrbi samo za javne šole. Katoliške šole in cerkev in verske ustavne morajo ljudje sami vzdrževati.

* * *

Nekdo vprašuje: "Zakaj moramo v Ameriki toliko dajati za cerkev? V starem kraju tega ni bilo. Ali cerkev tudi pobira davki kakor vlada?"

To vprašanje prihaja najbrž od kakega novega Amerikanca. Zakaj moramo v Ameriki ... in tudi marsikje drugje ... podpirati cerkev? V

Zanimivosti iz New Yorka

New York, N. Y. — Dve stvari sta pomembni za našo newyorško naseljino in ju moramo spraviti v javnost: predstava v naši župni dvorani "Na osmi" in prenovitev naše župne cerkve istotam.

Na Cvetno nedeljo smo imeli dramsko igro "Župnik v cvetočem vinogradu" Timmermansa, ki je bila pred komunističnim režimom doma v Sloveniji zelo priljubljena in veliko igrana po naših ljudskih odrh. Po svoji vsebinje je zelo primerna za postni čas, saj nam predstavlja žrtve, ki gre že v nadnaravn svet, žrtve ljubezni, ki jo goji mlaado čisto dekle do svojega fanta, odpove se ji iz ljubezni do Boga. Drama ima deset prizorov in je treba scenarijo veliko menjati, torej velike zahteve do odra. Še vse večje pa so zahteve do režije, ki mora 9 vlog spraviti v harmonično celoto z obema glavnima vlogama župnika Sernelsa in njegove nečakinje Leontine.

Od teh devet vlog jih služi pot za karakterizacijo glavnih cseb in za nekak objekt dejanja: lajnar Kornelij, ki ga je lepo dal Mr. Ch. Klezin, vinski trgovec Van Mol, česar tip je ustvaril Mr. B. Anžlovar, župnikova kuharica Zofija, v kateri je Miss Mary Grill z dobrim poniranjem svoje vloge spravila nekaj smeha v sicer resno drama, zdravnik dr. Bos, ki je po fini interpretaciji Mr. L. Tomačiča bil pravi racionalist in antipod idealnega župnika strica, in še cerkovnica pri kapelici Mieke ki jo je doživeto igrala Miss Majda Ladstaeter.

Ves razvoj dejanja pa je na ramah Leontine, na katere življenje odločilno vplivajo spocetka oče Gomar, ki pa ob vzplamtelj ljubezni hčerke do Izidorja ne zna ubrati prave strune in očetovska vloga tako preide na brata duhovnika, Leontinina strica, ki je sicer serafinski tip, kar zadeva dobroto in ljubezen do božjega stvarstva, ki pa v eni stvari to ljubezen pretirava in previsoko ceni vinograd in njegove plemenite sadove. Težka ljubezenska kriza nečakinje Leontine, v kateri mora vzeti nase očetovske in materinske dolnosti do nečakinje, ga odtrga od vinograda, da postane zopet samo župnik v božjem vinogradu v skribi za duše, zlasti za dušo Leontine. Mladi Izidor, po kreaciji Mr. K. Mejača, je plemenit fant, ki pa je ves prepojen z vzdružjem racionalizma, da ga tudi globoka ljubezen do Leontine ne prevzame v toliki meri, da bi bil tako kot Črtomir prevez.

"Molče v to prošnjo Črtomir

dovoli." V njem je še ona sa-mozavest, recimo kar napuh svobodomiselca, ki napram razumu zameta srce in milost kot nekaj, kar ni v skladu z razumom.

Leontina, župnikova nečakinje, je podala glavno vlogo takemu, kot to redko srečamo pri amaterskih igralskih družinah. To nalogu ji je v veliki meri olajšal sijajni režiser, ki je bil ob enem igralec župnikove vloge, Mr. Rudi Večerin. Mehek, čustven najde pot do Leontininega srca, ki se mu odpre in mu zupa vso veliko krizo, v katero je zašla mlada deklica s svojo ljubezni do brezvernega mladencija. Prevzeta globoka ljubezen in pod vplivom idealnega strička duhovnika postane Leontina junakinja krščanske ljubezni: sklene namreč, da bo žrtvovala svojo dekliško ljubezen na altar krščanske ljubezni zato, da bi ljubljeni Izidor, ki se resno bori s svojim brezverstvom, vendar dosegel milost in našel srečo verovanja. Toda ta velika žrtve presega njene sile in njeni organizem obnemore pod težo žrtve. Zgrabi je nezdravljiva jetika. Stric župnik ji hoče napraviti še zadnje veselje, ko ve za njeno veliko ljubezen do Izidorja, in naprosi zdravnika, da pokliče Izidorja, predno bo umrla. Ob smrtni postelji Leontine spozna Izidor, da je deklica postala žrtve svoje ljubezni do njega, ki ga kot brezverca ni mogla poročiti. Pretezen je in njegova nevera je vzpričio te velike žrtve in vere zlomljena. Tako heroična odgovred mlade deklice prinese milost vere ljubljenemu fantu.

Ta zgodba nam Slovencem ni povsem tuja, ker podobno zgodbo imamo v Prešernovem "Kristu pri Savici". Tako kot Leontina, je tudi Bogomila govorila: "Ljubezni prave ne pozna, kdor meni, da vgasniti jo more sreče jeza. Gorela v čistem, večnem bo plameni zdaj in ko odpade trupla peza."

Je skoro malo težka za nas takška igra, ko smo bolj vajeni raznih burk, in zato bi bilo koristno, ko bi nam drugič ob sličnih igrah pred igranjem malo razložili. Potem bi igralce podpirali gledalci, ki bi z večjim razumevanjem sledili razvoju dejanja. Tako pa so morali igralci z naporom premagati gledalce, ki so na koncu, ko je Leontina umirala, spoznali veliko globino drame, obnemeli in se mnogi v solzah ganotja zahvaljevali igralcem za lepo doživetje.

Prihaja nam ta-le misel, kako lepo bi bilo in koristno za naše življenje sredi tega materializ-

ma velemešta, če bi nam ta odnjajboljše jamstvo, da se bomo gledalci vedno raje in v vedno večjem številu odzivali, kadar nas bo naša igralska družina zoper vabila v farno dvorano. Preko težav do zvezd, to naj bo geslo naše igralske družine, pa bo šlo lažje. Saj imajo igralci sami največje koristi od igre, veliko zadoščenje pa ravno v tem, če vedo, da imajo gledalce, ki jih

razumejo in sprejemajo nihovo umetniško hrano.

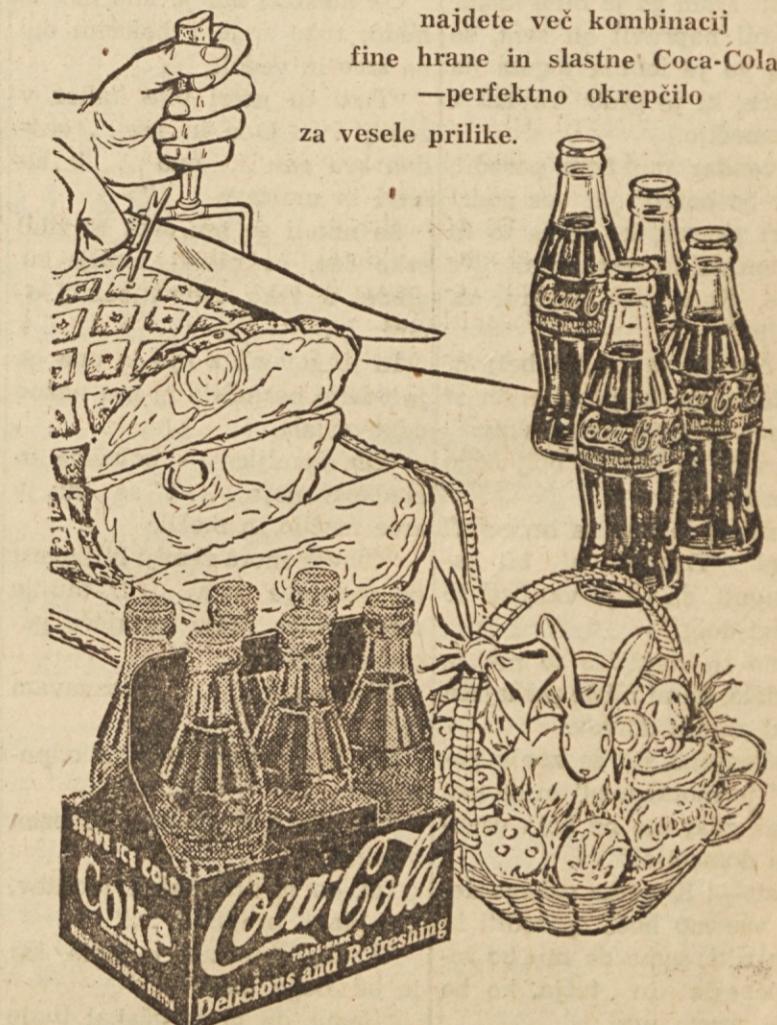
Še drug predmet mora v javnosti: naša cerkev "Na osmi" je vsa, od stropa do tal, od presbyterija do vhodnih vrat prenovljena. V veselje nam je to in hvaljevi smo našemu g. župniku, da se je neglede na velike stroške in male dohodke cerkve odločil za prenovo. Tako nam

bo zlasti sedaj za Veliko noč v reditve naj bi bili tisti močni veliko veselje in ponos na lepa nagiba, da bomo kljub oddaljenosti in raztresenosti radi prihajali "Na osmo," kjer nam je bil od prednikov zgrajen in ga moramo mi ohranjati — košček slovenske domovine. — J. B.

Honduras je znani kot izvoznik mahagonijevega lesa.

Velikonočna jed: pečena šunka in slastna Coke

V vaši trgovini
najdete več kombinacij
fine hrane in slastne Coca-Cola
— perfektno okreplilo
za vesele prilike.

BOTTLED UNDER AUTHORITY OF THE COCA-COLA COMPANY BY
CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY

"Coke" is a registered trade-mark. © 1953, THE COCA-COLA COMPANY

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
VSEM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM in ZNANCEM
želite

FRANK in MARY BARAGA,
lastnika

THREE CORNERS CAFE

1144 East 71st Street

Se priporočata rojakom za obisk

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
VAM ŽELIJO

FRANK TAUCHER

491 E. 260 ST.

RE 1-9566

in

STANLEY TAUCHER

20068 LAKE SHORE BLVD

KE 1-5757

SLOVENSKIE MESNICE

GLAVNI ODBOR SLOVENSKIE MOŠKE ZVEZE

ZELI VSEM ČLANOM
VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

HARTFORD PHARMACY

17107 Groveland Avenue

Našim odjemalcem postrežemo točno in zadovoljivo.
Imamo vsakovrstne lekarne potreščine in izvršimo zdravniške predpise

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

vam želi

J. Berger Wallpaper & Paint Co.
6919 Superior Avenue
Henderson 1-3659

805 East 185th Street
Ivanhoe 1-6250

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE VOŠČI

PETER STARIN

BARVAR in DEKATOR

Točno in zanesljivo delo — Proračun zastonj
17814 Dilwood Road

Ivanhoe 1-6248

ZENA GEN. RIDGWAYA NA OBISKU V FRANSKI VOJASKI BOLNISNICI — Mrs. Matthew B. Ridgway kramlji z ranjenim francoskim vojakom v Val de Grace v Parizu. Ob priliku obiska je Mrs. Ridgway poklonila ranjenim francoskim borcem iz Indokine TV aparatu.

VZAJEMNA POMOČ — Državni tajnik John Foster Dulles (na levu) opazuje generalisa Rafaela L. Trujillo, zunanjega ministra Dominikanske republike, ko podpisuje pogodbo o vzajemni pomoči med Zaraženimi državami in Dominikansko republiko. V načrtu je zvezda držav Latinske Amerike za skupni boj proti komunizmu na zahodni celini.

IVAN ZOREC:

Domačija ob Temenici

Grenak kes mu je iz srca vlekel drhteče vzdihne, tako mu je bilo hudo, da je ponosna, strobilna Trlepovina učakala strahoviti skrunz v vknjiženimi dolgov; sram ga je bilo, kakor bi jih bil napravil on sam, še bolj pa ga je lomila togota na prihajača, ki je grdo ravnal z lepo domačijo.

"In vendar mu bom posodil, kolikor bo hotel!" je ves podrt in potri sklenil, ko je še to in ono premislil in premozgal. "Ne boš me, Nace, več naparal za domačijo!"

Da, Naceta se je bal bolj in bolj, da ga ne bi prehitel in si sa mspet prilastil Trlepovine.

V strahu ga je črtil bolj nego kdaj prej.

"O, nekaj le ima za bregom," je vrtal. "Drugache bi bil katero žugnil, da se je vknjižil še za drugi dolg."

Cudno in sumljivo se mu je tudi zdelo, da ni nikče prihajača objed zaradi dolgov.

"Prekanjeno sta se znala potajiti!" je motal misli in se bal. "Ampak zdaj me ne bota useknila za domačijo!"

Tri sto! Kar ima suhega denarja, vse mu hoče posoditi in se vknjižiti, samo da mu bo roka močnejša in težja, ko bo udarila prava ura.

"O, le čakaj, peklenk prihajaški, saj boš kmalu sam sebe grizel za rep!" je upal, ker je vedel, da noben kvas ne vzhaja tako hitro, kakor raste slabemu gospodarju dolg.

XIV.

Trlep je srce bilo polno koperenja po starci domačiji, ko je z novim upanjem hodil med njivami in se z njimi menil tih, kakor z ljubezni, ki mora biti skrivena, če hoče ostati lepa in svoja. Krotak veter mu je pihljal v obraz in šepetal z rumenkljatim žitom, ki je ob močnem solncu zorelo v čast in radosnost božjo in kmetovo.

Iz skalnatih grive je raste grm bezga in dehtel. Vonj opognega diha je moža genil, kakor ga ne bi mogla še tako sladka, še tako otožna povest. Tega vonja je svet bil poln in zrak od njega težak, da se je komaj gibal.

Gledal je po polju in travnikih, povsod.

Iz oči so mu polzele solze kakor biserne jagde ... kakor molek bolečin in rado-ti ... n jih mogel zadrževati.

"E, stara domačija moja, ali te nisem imel zadosti rad, da moram toliko trpeti zate?" se je pravdal z njo. "Ko sva še bila vklip, sem si s teboj napridil, da je nam vsem bilo lepo in prav. Tale moja roka, glej, je znala udeleti njive, travnike, vse ... Bog mi je zmerom na vse roke blagoslovil trude in žulje ... A zdaj, kako je s teboj zdaj ... ?" je v otožnosti podrheval.

Gledal jo je, kakor bi čakal odgovora.

"Biriči me bodo ovovali, dražbarji otipavali vprito vse soseske, da se otresem zoprene gošenice, ki je pala name bogve odkod ..." Zgrozil se je in zbežal v hoto

"Rod za rodom bi pomnil, da je Trlepovina bila na dražbi!" se je bal in iskal rešitve.

Husta ga je čisto omotila. Pod nogami je čutil težke, krepe utripe, kakor da tudi zemlji bije srce; v drevju je vetroc prebiral listje, njegov šepet mu je bil prijateljski govor, ki bi ga človek poslušal in poslušal.

Dosimal ni nikoli tako čutil in razumel prirode, dasi je

povino. Ali vsaka misel, ki se mu je krožila v razločno podobo, je strahoma postajala ob zavesti, da bi Nace utegnil nagajati in se trgati za Trlepovino. Zakaj bi bil drugače utajil, da se prihajač zadolžuje pri njem ...?

S takimi mislimi je počasi pritevral do Kraševčevih. V krčmi, je bilo glasno. Kmet je prodal zemljo in vse, da bi se odpravil v Ameriko. Okoli njega so se gnetli sosedje, pili za njegov denar in govorili vse vprek.

Od inakosti mu je bilo močno hudo; roko si je v bolečini dal na srce in vedel:

"Tudi tu notri bije kakor v zemlji ... Ona in jaz ... obdava sva eno ... eno ... V ločitvi in umirava ..."

Se nikoli se mu svet ni zdel tako lep, še nikoli zemlje ni

gledal s tako umevajočimi očmi ...

In je govoril z njo in ona ga je vdano poslušala in mu nežno odgovarjala.

"Oh, zemljiča — bolečina in sladost moja ... !" se mu je srce mečilo in mečilo

"Clovek mora zemlji biti zvest do zadnjega diha ... !" mu je srce zemlje rahlo karajoče govorilo, govorilo.

"Spoznavam ... spoznavam ..."

Ko bi po kesu le bilo odpuščenja ..."

"Je. Je, ker ga je ljubezen vredna ..."

"O, da bi bila kakor molitev, ki oblake predira ... !"

"Vsaka ljubezen je taka, saj je od Boga dana ..."

"Samo, da bi še učakal tvoje rešitve, o zemljiča, in skorajšne sinove vrnitve, pa bi se več ne rebril in branil, če bi mi bilo že leči v tvoje naročje."

A zemljiča, življenja in zdravlja, večnega upanja polna, se je nasmehnila in ni odgovorila ..."

Prišel je do oklešene bukove goli, ki je ležala čez presek. Polži in mravljinici so lezli po njej, v zemljo se je pogrezala in prhnila.

Noge so mu obstale, kakor bi se bile vkopale, nova žalost in jeza sta ga zgrabili za srce.

"Pozabil je nanjo!" se je od togote prijet za glavo. "Treba mu je ni bilo, pa izbral si je najlepšo ... ! O ti ... !"

Ha, zmečkat, pohoditi mora to škodljivo gošenico — četudi s skrunom javne dražbe! Samo stran, prihajač, škodljivec in morivec polja in hoste, vse domačije ... !

Brez pomude bi bil najrajski kar golopest zlomastil na brezglavega slepurja, pa se je ukrojil ob misli, da bi ga tako nemara oplašil in prepodil od mreže, ki se mu nastavlja.

Togota, ki je plala po njem, je moralna nekamo.

Z rokami, prekržanimi na hrbitu, je hodil po Nacetovih njivah in iskal, ob kaj bi se lahko spoteknil.

Ampak glej ga. Naceta, kako zna srči njivam ... ! Meni in izbira semena, zemlje in gnoja — ali ti jo zna ugeniti ...

Zito je rumeno jezero; čez široke kraje z ozkimi razori se v vetru ziba val za valom; rašč je bohotza, za moža visoka, klasja, polno in kleno, brez plevela, ljljike ali kokala ...

In krompir, pa fižol in tamle pesa, kako ti vse kar vprito raste, raste ... O, Nace res ve, kam se je, sadi, kako okopuje in kdaj osipa ...

Samo še on, Trlep, zna tako gospodariti, drugi nihče ne v vsej dolini.

Oči se mu ne morejo odtrgati z lepih njiv, misli se nosijo po njih, ta trenutek v srcu ni več togot, ljubezen jo je pregnala, da je žalost za ubogo Trlepovino še večja.

Od same bridkosti ni vedel, kam bi. Taval je sem, taval je tja in venomer tuhtal, kako bi prav kmalu rešil ubogo Trlepovino.

"Hej, ti, Amerikanec, ne kavaj z nosom v mizo!" je dregal tistega, ki je pete umikal iz temeniške doline in ki je v otožnosti pobešal glavo. "Bog je povsod, sile ti ne bo, samo pokonci hodi, vesel bodi in vidi vse!"

"Anti veš, kakov svet je tam?" je nekdo vzdihnil.

"Hudo je, če človek nima toliko, da bi sedel na svoje, pa naj je doma ali kjerkoli!" je

Dedci so se gledali in smehljali.

"Vinska trta," je Nace dejal in na mizo postavil drugo steklenico vina.

Ampak pogovor o domku in slovesu je iz druščine pregnal vedrost. Beseda se je možem trgala, strmoleli so nekam v prazno in tiko vzdihovali; še vično jim je ostajalo v kozarcu.

Najbolj se je stožilo Amerikanecu.

"A jaz sem brezdomec," se je

bomo še kdaj sedeli takole v krov."

Prisklednik, ki se je bal, da bi se druščina razdrila in pijaca usušila, se je zagledal v praznog steklenico in jo pogladil:

"Kaj bi človek ugibal uganke: ali bo, ali ne bo?"

"Kakor je kdo?"

"Prav, no, prav: Pozimi spi, poleti cveti, a vse leto nam srce vedri — kaj je to?"

Dedci so se gledali in smehljali.

"Vinska trta," je Nace dejal in na mizo postavil drugo steklenico vina.

Ampak pogovor o domku in slovesu je iz druščine pregnal vedrost. Beseda se je možem trgala, strmoleli so nekam v prazno in tiko vzdihovali; še vično jim je ostajalo v kozarcu.

Najbolj se je stožilo Amerikanecu.

"A jaz sem brezdomec," se je

domislil, vzdihnil in šel, češ, da ima neke opravke tam in tam.

Zunaj je z očmi šel gor in dol po dolini, pobesil glavo in se kakor trudoma nameril ob Temenici, sam ni vedel, kam.

Može so gledali za njim in molčali.

Trlep si je prejezdil desno koleno čez levo in vzdihnil:

"Iz hoste sem gledal, s kakovim vriščem so mu zemljo vle-

kli izpod nog. Siromak —."

"Takih je zmerom več. Ani ti jih je obšel sam satan, da kat drug za drugim prodajajo in v Ameiko uhajajo," je tožil kmet, ki je vedel, kaj je domek.

"Sila jih žene," je sosed menil. "Drugod bi si radi pomagali."

(Dalje prihodnji)

Oglasajte v "Amer. Domovini"

Ali imate zavarovalninske probleme?

ALI STE PRAVILNO ZAVAROVANI?

Naredite sestanek z nami danes, da se pogovorimo o vaših problemih, radi ognja, nevihte, avtomobila, tativine, ali druge posebne lastnine.

Za posebno postrežbo pridite k nam ali pokličite

Rudolph Knific
820 E. 185th St.
IV 1-7540 KE 1-0288

BUKOVNIK STUDIO

MOJSTER ZA FOTOGRAFIJE

POROKE - DRUŽINE - PORTRETI - OTROCI

Ivanhoe 1-1797

Odprt vsak dan od 9 do 8 zvečer

Ob nedeljah od 10 do 3 popoldne

Slike za identifikacijo — Kopije starih fotografij

Ustanovljeno 1908

Zavarovalnino vseh vrst vam točno preskrbi

HAFFNER INSURANCE AGENCY

6106 ST. CLAIR AVENUE

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijiska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue HENDERSON 1-0628

Naznanilo in Zahvala

Zalostnega ter potrtega srca naznamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrla naša ljubljena soprga in draga mati

Julia Tomšič

(ROJENA GLIHA)

Pokojna je bila rojena leta 1884 v Gorenji vasi, fara Čatež pod Zaplazem. Ob času smrti je bila starca 69 let.

Pogreb se je vršil dne 25. marca 1953 iz pogrebne zavoda Jos. Zele in Sinovi v cerkev sv. Vida. Po pogrebni maši, katero je daroval Rev. Louis B. Baznik, pa je bilo truplo prepeljano na pokopališče Kalvarijo v družinsko grobnico k temeljskemu počitku.

V dolžnost si štejemo, da se na prvem mestu zahvalimo Mr. in Mrs. Louis A. Zele. Potem podružnici st. 41 SZZ, društvu Krisutsa Kralja st. 226 KSKJ, dr. Danica št. 11 SDZ, dr. Napredne Slovence st. 137 SNPJ in dr. sv. Katarine št. 29 ZSZ.

Naša iskrena zahvala vsem našim sorodnikom, prijateljem in znancem za vence in sv. maše, kakor tudi za izraze sožalja. Naj dobrì Bog povrne vse.

A Ti, ljubljen naša pokojnica, počivaj v miru v zemlji ameriški in naj Ti bo lahka gruda. Bog Ti daj sveti rej in naj Te poplača za vse Tvoje trpljenje in skrb v večnem veseljem v družbi izvojenih. Z Bogom!

Tvoji žalujoči:

ANTON, soprog;
JULIA WOD

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

NOVI VEK: I. Luteranstvo in cerkvena reforma med Slovenci

Za Slovence v salajskem končatu je bil glavni grad Spodnja Lendova (Also-Lendva), ob izlivu Lendove v Krko. Bil je že po naravi utren z mnogimi vodnimi strugami in močvirji, ki se tod še danes razširjajo. Spodnja Lendova je bila starodavna posest plemiške rodbine Banfyjev, ki so tu mogično go spodovali do srednje 17. stoletja. Njihova oblast se je raztezala na severu do Turnišča in Belinicev.

Spodnjelendovski grad je baje sezidal Stefan Banfy 1. 1282. Kakor Gissingovci so imeli tudi Banfyji velik vpliv na sosedno Slavonijo, kjer so imeli svoja posestva in često opravljali ugledno banskou službo. Tako vidimo, da so bile slovenske pokrajine na Ogrskem prav mnogokrat v tesni zvezi z bližnjo Hrvaško. Razun Banfyjev so bili še veliki posestniki v bližnjih okolicah Kanižja, katerim je pripadla Velika Kaniža, in Zrinski, ki so imeli Medjimurje (Legrad, Čakovec, Zrinyvar) in velika zemljišča v šomodski županiji (Czurgo), kjer do najnovejšega časa nahajamo naselje Slovence.

Odvisno od teh vlastelinov je živel slovensko ljudstvo skozi ves srednji vek v podložništvu, obdelovalo polja in vinograda svojih gospodarjev in plačevalo zaukazane davčnine (desetino). Vendar nahajamo še v poznejem srednjem veku Slovence plemiškega stanu, ki so jih imenovali "nemešnjake" (na pr. Mlinarič v Soboti) in nekatere naselbine med njimi so imele tudi

ANTON HIBLER
iz starega kraja izčuden
URAR
se priporoča za v to stroko
spadajoča dela
6530 St. Clair Avenue
Tel.: EX 1-8316

Izvrstno pivo - vino - žganje
in okusen prigrizek
Se priporočamo

Three Corners Cafe
1144 EAST 71st ST.
Frank Baraga, lastnik

SLOVENSKA BRVNICA
(BARBERSHOP)
761 East 185th St.
GEO. KOVACIČ in JOHN PETRIČ
lastnika - se priporočata

ZAKRAJSEK
FUNERAL HOME CO
6016 St. Clair Ave.
Tel. ENDicott 1-3113

ZA DOBRO PLUMBINGO
IN GRETJE POKLICITE

A. J. Budnick & Co.
6631 St. Clair Ave.
PLUMBING and HEATING
Business Phone: UT 1-4492
Residence: PO 1-0641

INSURANCE
Fire — Windstorm
Automobile
Za zanesljivo postrežbo se
priporoča

Daniel Stakich
Agentura
15813 Waterloo Rd.
KE 1-1934

(Fri.-x)

NEWBURŠKE NOVICE

(Nadaljevanje z 2. strani.)

mestne pravice. Tako svobodno mesto je bilo Turnišče. Volilo si je svojega sodnika; imelo je pravico imeti semnje in lastne obrtnike cehe. Lendovska grofa Ladislav in Štefan Banfy sta 1. 1548. občini potrdila meščanske pravice in jo oprostila vsake robe. Enako se tudi kraj Šalovec (Sal) pri Dolincih imenuje mesto.

Zelo dolgo so se pri ogrskih Slovencih ohranili ostanki staro-slovenskih zadrug. Že kraljevina imena pričajo, da so se ljudje tamkaj naseljevali v zadružah, ki so dobile imena ob svojih ustanoviteljih. Tako imamo na Ogrskem imena vasi: Matjaševci, Otvoci, Radovci, Vodarci, Vidonci, Neradovci, Štefanovci, Šulinci, Stanovci, Sebeborci. Do najnovejšega časa so po dva ali trije bratje s svojimi družinami skupaj bivali v eni hiši. Najstarejši brat je vodil gospodarstvo, ako ni to oblast sam prostovoljno prepustil kakemu drugemu. Kot starešina je imel pravico, da je smel prenočevati v "izbi", ki je najodličnejši prostor v hiši, med tem ko so si drugi morali poiskati svoja ležišča v "kamri", na veži, v hlevu ali drugod.

Versko življenje in cerkvena organizacija sta se med ogrskimi Slovenci zdaj razvila. Mnoge cerkve se omenjajo že v 9. stoletju. Ko so se pričeli madjarski napadi, je bilo ljudstvo sicer vec kot pol stoletja brez duhovnikov in božjih hiš, vendar je ohranilo na skrivnem krščansko vero in z veseljem pozdravilo misijonarje, ki so proti koncu 10. stoletja zopet prišli na Ogrsko. Pod kraljem Štefanom Svetim in njegovimi nasledniki je cerkvena organizacija hitro napredovala. Ogrski Slovenci so bili izprva predljeni škofiji v Gjuru (Raab), ki je bila ustanovljena že leta 1009, deloma pa oni v Vespremu.

Ko je kralj Ladislav ustavil zagrebško škofijo, ji je podredil tudi prebivalce salajnske župnije, med tem ko bi že zelena županja imela še dalje priprati gjurski škofiji (1091). Ogrske Slovence je ta ločitev neprijetno dirnila in radi bi bili vsi imeli zagrebškega škofa za svojega višjega pastirja. Zato se Slovenci Železne stolice s svojimi duhovniki vred uprili gjurskemu škofu Mikulinu in prosili zagrebškega škofa Prodanu, naj jih sprejme v svojo očetovsko skrb. Prodan je sicer to rad storil, toda s tem izvral hude spore, ki so se šele tedaj poleglo, ko je obveljala kraljeva razsodba, ki je pridelila Slovence Železne stolice gjurski, salajski škofiji. Ta ločitev je potem ostala tja do 18. stoletja.

Tudi župnije so se med ogrskimi Slovenci zdaj ustanovile, najstarejše že v 11. stoletju. Mnoge župnijske cerkve so znameniti spomeniki cerkvenega stavbarstva in še danes pričajo, da so imeli naši rojaki onstran. Mure že v zgodnjem srednjem veku mnogo lepih zidanih in umetniško okrašenih cerkev. Največ so k temu pomogli bogati plemiški veleposestniki, ki so jim bili patroni, pred vsem rodbine Szechy in Banfy.

V Soboti je bila menda prva cerkev zidana že 1. 1071. Imeli so jo nekaj časa templarji v posesti. Potem je prešla v last "gradskih grofov" Szechy, ki so je dali večkrat prezidati. Med najstarejše in največje cerkvene spomenike v ogrski Sloveniji je prištevati župno cerkev v Tisini, sedaj sedež dekanije in središče slovenske "okrogline". Srednja cerkvena ladja je bila zidana v romanskem slogu v

kjer bodo počele, kar jim bo všeč.

Na seji je bilo sklenjeno, da bomo začeli graditi novo balinšče takoj, ko bo nastopilo primerno spomladansko vreme. Mr. Segulin je obljubil, da bo delo opravil — seveda ne sam, ampak s pomočjo drugih. Če pojde vse po sreči, bo novo igrišče v maju že pripravljeno. Naj še enkrat poudarim, da je ta nova progamnenjena ženskam. Šele v slučaju, če teh ne bo tam, se lahko spravijo tja tudi moški. Tako je zapisano in podpisano.

Na koncu je z mojo kolono. Predno jo zapečatim, ne bom pozabil voščiti vsem veselje velikočne praznike. Pri nas bomo obhajali "Vstajenje" zjutraj ob 5. Peli bomo alelju in počastili Jezusa v presveti hostiji s procesijo, katere se udeleži precejšnje štivo šolarjev, nekateri kot ministri, drugi zlasti dekllice pa kot angeli. Mar mislite, da pri vstajenju Zvezlicarja ni bilo amelov? Bili so, dasi sta se samo dva pokazala ženam, ki so hitele h grobu. Tudi mi bomo hiteli zgodaj h grobu tabernakelja. Vsi domo veseli, ker je Gospod res vstal in s tem dal pečat na svoj nauk, na svoje obljube in prerokbe v katerih pravi, da bomo vstali tudi mi k večnemu veselju, ako smo pametno živel. Večno noč je vesel praznik. To je praznik, ki nam daje prigom, da pogledamo celo smrti naravnost v obraz. "Smrt, kje je twoja zmag?"

TRIKRAT VESELE PRAZNIKE VSEM!

Bela Ljubljana

Euclid, O. — Ker sem na prvi direktorski seji obljubil, da bom nekaj napisal od časa do časa o našem domu na Recher Ave., moram sedaj to obljubo držati rad ali nerad. Prav lahko bi bilo pisati, če bi se vsak dan prispeval k nekem ogreli smo se ob teh spominih. Na slikah smo videli splošno znane rojake, kako so se živahno obračali in se veselili, danes pa jih tare bolezni kot n. pr. strica Plevnika, Frances Rupert, Jim Rottarja, Johna Šešek in druge.

Tistim, ki so to lepo priložnost zamudili, je lahko žal. Bilo je prijetno!

France iz Ljubljane.

"Svoboda" vere in katoliškega tiska v Jugoslaviji

Kaznovanje urednika, ki je objavil del protivverskega govora samega režimskega ministra.

NEW YORK. — Iz pregleda katoliškega tiska v Jugoslaviji je razvidno, da so bile katoliški Cerkvi in njenim ustanovam odvzetne brez odškodnine vse njene tiskarne v Jugoslaviji. 20 velikih tiskovnih podjetij in knjižnih založništv je prišlo čez noč v državne roke. Izgube se ne da opisati.

Lahko se reče, da je katoliški tisk popolnoma uničen. Par malih brezpomembnih verskih lističev še izhaja. So pa po obsegu in nakladi tako omejeni, da se o kakovem verskem tisku v Jugoslaviji sploh ne more govoriti. Toda tudi ti bedni ostanki nekdanjega močnega katoliškega tiska komaj životarijo. Velički davki in česte zaplenitve zaračuni tiskovnih založništv — tako pravijo vlasti celo takrat,

11. ali 12. stoletju. Duhovniški kor je dala napraviti grofica Sara Szechy koncem 14. stolnega.

(Dalej prihodnjic)

Prvovrstno dejo, zmerne cene. Po klicite, da vam damo prost proračun. Imamo parni kotel za odstranjevanje papirja.

GEO. PANCHUR in SINOVI.
16608 Waterloo Road
KE 2-2146
BARVE IN STENSKI PAPIR V
NAJNOVEJŠIH VZORCIH

ZA HITRO POSTREŽBO
POKLICITE UT 1-0926
plumberska zaloga - orodje - ključe
železnina - električna zaloga - barve
ST. CLAIR HARDWARE
7114 St. Clair Ave., UT 1-0926
Laddie Pujzdar - Joe Veronik, lastnika

PAPIRAMO IN BARVAMO
SOBE

Prvovrstno dejo, zmerne cene. Po klicite, da vam damo prost proračun. Imamo parni kotel za odstranjevanje papirja.

MRS. A. GUBANC

Ženske dobijo delo

Pomivalka

Pomivalka za posodo delo od 3 do 9 zvečer. Nič ob nedeljah. Delo se prične v pondeljek po Veliki noči.

Fannie's Lunch
400 E. 156 St. KE 1-9750

Hišno delo

Splošno hišno delo dobre, dober dom, nič kuhanja, priporočila in dober zasluzek. Kličite LO 1-7902. (66)

Dekle dobijo delo

Zanesljivo dekle dobi delo, da bi skrbela za 2 otroka v lepem domu, zelo malo hišnega dela, nič pranja, stalna plača. Kličite FA 1-5681. (68)

MALI OGLASI

Hiša za dve družini

v bližini E. 185 St., 5 sob spodaj, 5 sob zgoraj, zimska (storm) vrata in okna, dvojna garaža. Vse v dobrem stanju. V spodnje stanovanje se lahko vselite TAKOJ. Zelo dober nakup.

Imamo tudi več novih in starejih hiš za katere lahko zamenjate vaše sedanje hiše.

KOVAČ REALTY

960 East 185 Street
KE 1-5030

(66)

Hiša naprodaj

Proda se hiša s 5 sobami in kopalnicu, plinska kurjava, garaža, na južni strani mesta Los Angeles. Če se mislite seliti v sončno Californijo, se obrnite za pojasnila na Frank Lipoglavšek, 1423 W. 89 St. Los Angeles, Cal. — EN 1-9176. (66)

Pohištvo naprodaj

Tri kose pohištva za stanovanjsko sobo v dobrem stanju je naprodaj na 1029 E. 78 St. En 1-5038. (66)

Išče stanovanje

Moški išče 2 ali 3 opremljene ali neopremljene sobe v St. Clairski okolici. Kličite Hrvatski dom in vprašajte za Mike, 6314 St. Clair Ave. — EN 1-9176. (67)

NA PRODAJ

Proda se posestvo obstoječe iz zidane hiše na vogalu, v kateri sta spodaj dva trgovska prostora, zgoraj pa stanovanje za dve družini, vsako s 6 sobami; 3 zidane garaže.

Poleg je hiša, v kateri je spodaj prostor za trgovino, zgoraj pa stanovanje 4 sob.

Zraven je prazen lot.

Vse podrobnosti dobite pri:

MRS. A. GUBANC

16725 Waterloo Road
(mar.31,apr.2,3)

VICTOR KASIC
vabi vse znance, da pridejo po

"KRAŠKI TERAN"

To je najboljše vino za velikonočni dan. Ker sem ravno prišel z obiskom na Krasu sem si nakupil veliko tega vina. Tega prodajam po nizki ceni. Imam tudi vsakovrstnih vin in pive. Pripranjem tudi na dom. Zglašite se na

Victor Wine House

4934 Payne Ave.
Išče stanovanje

Stanovanje 5 do 6 praznih sob s pritiklinami išče dober plačnik v okolici St. Clair ali Superior Ave. Kličite EX 1-1047 ali se zglasite na 3960 St. Clair Ave. — (67)

Cistimo v vaše zavodljivstvo

Tudi barvamo - likamo in popravljamo

ACME DRY CLEANING & DYEING CO.

672 E. 152 St. GL 1-5374

Moški dobijo delo

MAŠINISTI

ki imajo izkušnje v vzdrževanju na Shaper, Lathe, Miller. Plača od ure.

STEEL IMPROVEMENT & FORGE CO
078 E. 64 St. (67)

BOARD DROP HAMMERMEN

</

Waukegan, Ill. — Moja boljša polovica me kara, da sem se polenil, da sem postal "ena lena mrha." Kaj je to za en spak, še sam dobro ne vem. Spominjam se, da so pri nas rekli "mrha" starim izrabljenim konjem, ki so začeli bolj težko svoje noge in kopita vlačiti za seboj. Well, v kako družbo človeka privede čas. Ti presneti čas ti! Le kdo te je zamislil in iznašel! Ampak kako naj si pomagat? Čas ne odneha, niti za minuto, naprej hiti, na glavi mi lase rdeči in beli in nič ne pomaga, naj se pri tem sam pri sebi še tako ježim, čas se za to ne zmeni. To reje se moram z usodo spriznati in posledice, ki pri tem nastajajo sprejemati. Enkrat se bo ta reč že končala in svet še vedel ne, da je po njem hodil kak Vrhenški Tine in svoja pisma objavljala, enim v veselje, drugim pa v jezo.

Urednik našega lokalnega lista "NCT," je pred par tedni objavil vest, da je neki farmar, ki je ga 50 let pridno obdeloval svojo farmo in bil zadovoljen, da je le imel trikrat na dan jesti, pa dovolj tobaka za cikati in pa za šnofati. Pri tem je seveda moral pljuvati in to

se je tako privadil, da je kar med govorjenjem pljuval zdaj na levo, zdaj na desno, kakor da za vrabci strelja. Pljunil je kakor daleč je hotel in je bil v tem oziru kakor nekaka praktična puška, s katero se lahko strelja na vse daljave. Ko so se mu na hrbitu nabirala leta, so začela počasneje dihati tudi njegova prsa. Zdravnik so mu svetovali naj se preseli v bolj suhe in gorkejše kraje. Pa se je mož podal v Phoenix, Arizona za eno zimo. Ko se je spomladni vrnili, so se mu znanci začeli čuditi. Nič več ni tobaku zvečil, ne šnofal.

"Pa kaj je s teboj, da več ne čkaš?" — so ga popraševali. Pa je farmar odgovoril in pojasnil: "Ko sem bil v Phoenixu vam povem, da nisem mogel najti prostora, kamor bi bil pljunil."

"Ha, ha," so se začeli smejeti. "Smejite se ali ne," je pojasneval farmar. "Phoenix je tako čisto mesto, da mora človek gledati kam bo pljunil, da ne bi mesta ponesnažil."

Urednik "NCT" je naperil to na mestno upravo, češ, fantje, kazbi ne pa pazili, da bi bilo v mestu več snage.

Well, mene se ta puščica ne tiče, jaz sem doma iz Waukegana!

Na seji od North Chicago Chamber of Commerce, ali po naši bi rekli "trgovska zbornica," so pred par tedni njeni člani ostro protestirali, da jim razni zunanjí zastopniki raznih trdk, ki tod pobirajo naročila za razno blago delajo občutno konkurenco. Hodijo od hiše do hiše in ponujajo vse od zobotrebca pa do Cadillac automobilja. Naravno, ljudje naročajo od teh, ki jim pridejo v hiše ponujati, domača trgovina pa tripi. Vendari pa, domači trgovci in obrtniki morajo plačevati državi in mestu licence, zemljiške davke in druge stroške imajo, business jim pa odjedajo taki, ki prihajajo iz drugih mest sem po naročila. Zbornica bo zahtevala, da mestna oblast v tem oziru nekaj napravi, da ali te zuhanje prodajalcem kako obdavči, ali na en način ali drug ustavi. Tako je, ljudje drug drugemu hodijo v deteljo.

Stavbinstva obrt zdaj spomladi zopet oživlja. Po naši okolici gradijo številne stanovanjske hiše raznih velikosti. Kakor gobe po dežju ti rastejo nove hiše. Če bo šlo tako naprej bo kmalu vsa praznina med Veliko Chicago in Waukeganom napolnjena s hišami in bo to vse skupaj ena sama dolga vas.

Policjski department mesta North Chicago opozarja vse lastnike psov, naj pazijo, da njihovi psi in psički ne bodo nadlegovali ljudi. Mestna oblast je zdaj poostriла tozadevno postavo, da lastnik katerega pes koga ugrizne, je lahko aritetan. Tako sta bila te dni dva Northchikažana arretirana radi njihovih psov. Eden izmed teh se je hudoval, češ, če si sam "trubla" ne nakopljem, pa pes poskrbi, da ga imam. Nekateri psi so res nadležni, lastniki pa premalo pazičivi. So pa tudi nekateri ljudje sitni in se kregajo, če jih le sosedova muca pogleda.

Novi governer Stratton, ki je republikanec, je zadnje dni potom svojih distriktnih uradnikov v raznih uradih izvedel precej občutno spomladno čiščenje. Pometel je vse demokrate iz raznih uradov, nastavil pa republikance v iste službe. Kaj pada, demokrati se "šverajo," a pomaga malo in nič. Zadnjič sem čul nekega Hrvata, ki se je glede tega srdil in gadil rekoč: "Republikanci nas sada 'jebajo,' a neka počakajo, hočemo jih još mi, kadar dojdemo natrag!" Tako je vidite, taka je muzika v politiki.

Velikanč je tu. Dočakali smo jo — alleluja! Po nekaterih krajih boste te vrstice brali še le na Veliki ponedeljek. Petkovo številko redkomu dobimo že v soboto. Ob sobotah raznašajo:

pošto le enkrat, zgodaj zjutraj in kar pride pozneje, čaka do posestnikom iz Amerike razne jen, bolj pomiluje razpaljenega čitateljem želim prav veselo Velikonoč!

Frank s Park Avenue me je pobaral zadnjo nedeljo, kaj menim o prihodu pevcev iz starega kraja v Ameriko, o katerih nekateri mnogo pišejo in povdarijajo, da bo to nekak zgodovinski dan za nas Slovence, kadar bodo med nami. Na vprašanje sem mu odgovoril:

"V vrtu slovenske kulture ni lepše rože, kakor je slovenska pesem. O tem ni govor. Am-pak pristaviti moram pa takoj, da po tej lepi roži segajo roke iz vseh raznih slovenskih političnih taborov. Z njo se dičimo in to z vso upravičenostjo kato-lijško orientirani Slovenci, še bolj se pa šopirijo z njo narodnjaki, socialisti in kadar tako kaže pa še najbolj hrupno s to rožo na svojih prsih paradirajo komunisti. Kdor ima kaj bistroglednosti, lahko vidi, da je slovenska pesem tisti med, na katerega vabi zadaj skrita "Titova propaganda" slovenske ljudi na sestanke. Tam se bo seveda le pelo, kar je samo na sebi lepo. Vmes bodo pa le poganjane svoje vršičke misli, glejte, saj v Titovi Koromandiji ne more biti res tako slabo, kakor pravijo nekateri. Glejte, kako lepo gojijo naša pesem. In ob pesmi se slovenska prsa širijo! Saj pesem privabi najbolj prijetne občutke in spomine. Titovi propagandisti niso tako neutrni, kadar nastavljajo vabo raznim kalinom. Na kratko naj omenim, kaj jaz mislim o tem! Slovenski pesmi čast! Tisti ogabni hrvatski komunistični politiki, ki se koti pod Titom, pa smrt! Slovenska pesem naj pa živi in čimprej razširi in uveljavlji duh prave svobode in demokracije svojemu slovenskemu narodu!"

Kadar bo naš narod doma res svoboden in prost, takrat bomo z njim peli polni veselja tudi ameriški Slovenci! Dokler pa bo narod doma v komunističnih verigah, pa ob grenkem spominu na to, ne more biti veselo razigrano nobeno demokratično slovensko srce! Kako bom pel, kako bom vesel, če vem, da je moj brat doma v veriga . . ."

Ljubljanski Seliškar, ki rad ni Janez in načrt je izvršen, am-ka hlača in razkazuje slovenskim pak tako, da vsakdo, ki je dostopneda delnjek. Kadar koli že, vsem posestnikom iz Amerike razne jen, bolj pomiluje razpaljenega stvari v sedanji Titovi Jugosla-viji, se je 19. februar, t.l. razhudil Janez s svojo golido obliva. Pre-

govor: Kakoršen mož — take besede! — kaj dobro poda sliko o tem žalosten Janezu.

Predno pokazeš na grbo svojega bližnjega, se dobro oglej, če jo nimaš sam.

Nekateri ljudje brijejo norce iz samih sebe prav tedaj, ko misijo, da brijejo norce iz drugih.

Noben si naj ne drzne vladati drugih, ako ni zmožen vladati samega sebe!

Pozdrav vsem citateljem od Vrhenškega Tineta.

Poldrugo milijardo po-zabljenega denarja

Nedavno so zaključili veliko preiskavo, ki naj bi vsaj približno ugotovila, koliko je v bankah in velikih delniških družbah denarja brez lastnika. Dognali so, da je samo v Veliki Britaniji v našem denarju kakih 300 milijona v brez lastnika. Angleška banka je ugotovila, da se nad 60,000 imenkov tekočih računov že 15 let ni oglasilo. Vsem so sporočili, koliko denarja imajo v bankah. Toda 12,000 pisem je ostalo brez odgovora. Drugi viaglatelji so odgovorili, da so bili na svoj račun pozabili. Skoraj vsi so bili zelo začuden, ko so zvedeli, koliko denarja imajo v bankah.

Samo v New Yorku je v bankah nad 250 milijonov dollarjev pozabljenega denarja. Za pozabljenost ljudi je značilno, da je največje metalurško podjetje na svetu "United States Steel

Corporation" povsem izgubilo sled za 75 svojimi delničarji. Podjetje "Sinclair Oil" ne ve za 360 delničarjev, podjetje "American Telephone in Telegraph Co." za 600, itd. Na vsem svetu naj bi bilo v bankah in delniških družbah najmanj za 1.5 milijard dolarjev pozabljenega denarja.

V SLOVENSKO DRUŽINO SLOVENSKO KNJIGO!

Na razpolago je večje število slovenskih knjig po zmerni ceni: povesti, romanji, mladinske knjige, igre, pesmarica itd.

PISITE PO SEZNAM KNJIG, KI GA BOSTE DOBILI BREZPLAČNO!

Večina knjig je prejšnjih izdaj. Stopite v krog na-ročnikov dobre in lepe slovenske knjige, pa boste preje-mali brezplačno list

"SLOVENSKA KNJIGA V DOMOVINI IN TUJINI",

Zdravko Novak
18406 Neff Road
Cleveland 19, Ohio
Telefon: IVanhoe 1-8870

ZNIŽANE CENE COSULICH

Pošiljamo samo pakete, ki so carine prosti

Nekaj Standard paketov, ki so popolnoma prosti carine:

PAKET ŠT. 23	\$8.90	PAKET ŠT. 96	\$13.50
5 lbs. kave		10 lbs. sladkorja	
5 lbs. riža		10 lbs. riža	
5 lbs. masti		10 lbs. testenin	
5 lbs. sladkorja		5 lbs. kave	
		5 lbs. bakalarja	
PAKET ŠT. 15	\$12.90	PAKET ŠT. 89	\$14.00
20 lbs. bele moke		15 lbs. sladkorja	
5 lbs. sladkorja		10 lbs. masti	
5 lbs. masti		10 lbs. riža	
5 lbs. kave		6 lbs. kave	
5 lbs. mila		2 lbs. Palmolive mila	
PAKET ŠT. 91	\$13.75	PAKET ŠT. 90	\$16.25
22 lbs. sladkorja		10 lbs. masti	
11 lbs. riža		10 lbs. sladkorja	
6 lbs. kave		10 lbs. riža	
1 lb. čaja		6 lbs. kave	
1/4 lb. popra v zrnu		2 lbs. čokolade	
PAKET ŠT. 92	\$14.50	PAKET ŠT. 101	\$48.50
10 lbs. sladkorja		200 lbs. bele moke	
10 lbs. testenin		33 lbs. masti	
10 lbs. riža		22 lbs. sladkorja	
6 lbs. kave		11 lbs. riža	
2 kg kakava		6 lbs. kave	
1 lb. čokolade		4 lbs. pralnega mila	
1 lb. čaja		1 lb. t. mila "Palmolive"	
PAKET ŠT. 98	\$37.50	PAKET ŠT. 82	\$9.05
100 lbs. bele moke		3 kg. kave	
22 lbs. testenin		5 kg. riža	
22 lbs. sladkorja		1 kg. sladkorja	
22 lbs. masti			
11 lbs. riža			
6 lbs. kave			
4 lbs. pralnega mila			
1 lb. t. mila "Palmolive"			
100 lbs. NAJBOLJE BELE MOKE	\$11.50	3 kg. kave	
100 lbs. NAJBOLJE KORUZNE MOKE	\$11.00	5 kg. riža	
33 lbs. SVINJSKE MASTI	\$11.25	1 kg. sladkorja	

Za vsak paket ali vrečo je treba plačati 200 din poštine, ki pa jo labko plačamo mi proti odškodnini \$0.75

Vse blago odposiljamo neposredno iz našega skladišča v Trstu in pride v roke prejemnika v roku 15 do 20 dni. Vse cene so mišljene franko prejemnik, s plačano prevozino in zavarovanjem do zadnje pošte oziroma postaje. Jamčimo kot dosle za vsako delno ali popolno izgubo

Za vse Vaše potrebe in obvestila glede pošiljanja vseh ostalih stvari, kot platna, tkanin, čevljev, vseh gospodinjskih in osebnih potrebe, vsega želji, lastnika, se obrnite na

BRANCO COSULICH

279 Queen St. — Toronto, Ont., Canada — Tel.: EM 6-3877
Na vsa pisma odgovarjamo takoj! — Zahlevajte naše populne cenike!
ENAKA CENA V USA ALI KANADSKIH DOLARJAH!

ZAHVALA

Zelimo se zahvaliti vsem sorodnikom in prijate-ljem, ki so nam kaj dobrega storili ob času izgube našega ljubljenega očeta

ANDREW ZAKRAJŠEK

ki je umrl 13. marca 1953 v starosti 69 let.
Posebno se želimo zahvaliti vsem za vence, sv. maše in izraze sožalja.

Za vse Vaše potrebe in obvestila glede pošiljanja vseh ostalih stvari, kot platna, tkanin, čevljev, vseh gospodinjskih in osebnih potrebe, vsega želji, lastnika, se obrnite na:
JENNIE BOLESTA, hči;
ANDY, FRANK, JOHN, sinovi.
Chagrin Falls, Ohio, 3. aprila 1953.

SHRANITE DENAR V BANKI,
KADAR RABITE
• Plin
• Olje

MONCRIEF grelni sistem • Premog
THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

Obdarujte z novim SINGER šivalnim strojem

ki je prekrasno darilo za vse življenje,

svoje drage v JUGOSLAVIJI

Naroči se enostavno

Obiščite najbližji SINGER ŠIVALNI CENTER in oddajte vaše naročilo. SINGER bo naredil vse ostalo! Mi bomo skrbeli za:

• VSE POTREBNO GLEDE ODPOŠILJANJA

</div

HAPPY EASTER!

For thousands of persons around the world, beset with present-day problems and conflicts, Easter is the gladdest day of the year — a day of Christian faith and Christian hope.

We are grateful for the old, yet ever-new story which comes with Christmas — a season of glowing hearts and glowing hearths, when young and old rejoice in His Birth and wish again for "peace on earth and good will toward men."

But somehow, the season approaching — the Easter Season — has no comparisons as it wraps up in one package, so to speak, that feeling of new hope and rededication, not only in a religious sense, but in our attitude toward our community, our nation and the world. There is, therefore, a closely related tie, we are certain, between the faith and joy which comes from Easter and the vigor and fidelity with which we accept our citizenship and discharge our responsibilities.

Yes, Easter is a joyous season and it is one which makes us better persons privileged to inhabit a better world.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
CONDENSED NEWS FROM OUR HOME FRONT

Cleveland, Ohio

Mrs. Anna Skolar of boat from the big barge 1219 E. 169 St., was you next to the road taken to Euclid - Glenville Hospital to undergo an operation. We wish her a speedy recovery!

Greetings from New York were received from Mrs. Anna Mihelich, Mary Makovec and Josephine Posch. They were on the "Press" club tour consisting of 200 women. On their program was a visit at the United Nations chambers, and in Washington, D. C., they expected to visit Congress and attend a White House reception.

Among those that passed the Ohio State bar examination were two Slovenians: Fred Krizman of 20771 Lake Shore Blvd. and Catherine M. Perko, daughter of Dr. A. J. Perko of 3038 E. Blvd. Congratulations and good luck!

Grand Rapids, Mich. — Gene Christenson, manager of a used car lot, complained to police that a thief stole a 1949 sedan on which he had placed the following sign: "buy this one and get one free." Well, the thief took the free one.

Fargo, N. D. — Anna Schmitt changed her last name only slightly when she became Mrs. Alex Schmidt. The only bridesmaid was Miss Loretta Schmitt. Leon Schmidt was best man. Aaron Schmitt and Jacob Schmitt were ushers. The bride was love "smitten."

Moorhead, Minn. — At the Kiwanis Club's weekly meeting, all members were present except the five-man attendance committee charged with getting out the membership.

Dallas, Texas. — Drug warehousemen Al Semter left a sign above the safe: "Recents only. Money in box under typewriter" — but burglars broke open the safe, found no cash, took \$52 from petty cash drawers, missed \$150 in the box under the typewriter.

Holland, Mich. — An auto was run down by a rowboat here recently, when the auto was hit by a rowboat during a high wind. George Rozema was driving on Ottawa Beach road when the wind whipped a row-

I'm a gambler."

Norwalk, Calif. — Fire extinguisher salesman Lionel Richardson, resenting the way Thomas Beauchamp pulled him at an intersection and bawled him out for speeding, grabbed a butane flame — thrower out of the back seat and barbecued Beauchamp's car.

Memphis, Tenn. — The telephone Romeo who got Donald Clark's number by mistake was distressed because he had no more dimes for the pay station he was using, but that didn't interfere with his quick thinking. He asked Clark to call the girl and tell her to phone him at the pay station. Clark did.

St. Paul, Minn. — Mr. and Mrs. William Ross gave police the following description of their stolen 1933 Ford sedan: painted white with light-brown doors, black hood and top, one blue wheel, one green, another red and the fourth a color the owners couldn't remember.

Ely, Nevada. — Al Volkart placed a notice in the Ely "Daily Times": "My advertisement of Jan. 24 was an error. I will be responsible for my wife's debts."

Wayne, Ark. — Jake Wiltshire had no trouble at all modifying his television antenna. The Memphis station switched channels. Wiltshire got his shotgun and shot the ends off the antenna. It worked fine.

Crooksville, Ohio. — It's going to be expensive to chase a fire from now on. Crooksville Mayor Harold Anderson has appointed two members of the fire department as special police to arrest persons following closer than 500 feet behind fire trucks.

Chicago, Ill. — Mrs. Helen Lucas, after testifying that she had spoiled her husband's romance with another woman by hiding his toupee, got a divorce, then generously gave back the toupee since she "had no desire to handicap him in his future romantic adventures."

Hair-raising adventures?

Detroit, Mich. — Judge Vincent Brennan settled a complicated contract suit between a singer and an orchestra leader, then broke into a ditto to the tune of "April Showers" and said: "I just wanted you to know that I was musically qualified to decide the case."

Chicago, Ill. — Mrs. Helen Lucas, after testifying that she had spoiled her husband's romance with another woman by hiding his toupee, got a divorce, then generously gave back the toupee since she "had no desire to handicap him in his future romantic adventures."

Hair-raising adventures?

Moorhead, Minn. — At the Kiwanis Club's weekly meeting, all members were present except the five-man attendance committee charged with getting out the membership.

Dallas, Texas. — Members of the Methodist Church Adult Fellowship dropped a scheduled discussion of "The Women — What Should Be Done About Them and How Do We Go About It," Instead talked about "The Devil".

Lake Geneva, Wis. — Drug warehousemen Al Semter left a sign above the safe: "Recents only. Money in box under typewriter" — but burglars broke open the safe, found no cash, took \$52 from petty cash drawers, missed \$150 in the box under the typewriter.

New York, N. Y. — Solomon Bauman, 73, picked up on a pickpocket charge, pleaded with the court not to tell his sister: "It would kill her. She thinks

Mr. and Mrs. Robert M. Debevec of 2010 E. 226 St., Euclid, announce the birth of a baby girl, the second child in the family. Mother and baby are doing fine at Euclid-Glenville Hospital. Robert was recently appointed Clerk of Court in Euclid by Judge Wm. Burns. Congratulations!

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLYSt. Clair Business Ass'n
Meeting Minutes

held Tuesday, March 24th, 1953

The meeting was called to order at 8:25 p.m. — 21 members present. Minutes of the last meeting, held February 17, 1953 were read and approved on motion of John Suskic and second of Clarence Smrekar.

A suggestion was made by John Kovacic to elect permanent officers for the Association at this meeting.

John Suskic suggested it first be determined the type of officers necessary. His suggestion was accepted and the following officers were elected, the term of office commencing March 24, 1953: Honorary President: Anton Grdina, Sr.; President: John Kovacic (elected unanimously); Vice President: John Suskic, (elected unanimously); Secretary: Howard W. Cerne (elected after much debate, due to no willing candidate); Treas.: Ed March (elected unanimously); Auditing Committee: Mrs. Antonette Tanko, chairman, Anthony Champa and Ben Bodow.

Committee Members: Directors: (One to represent each block N and S between 60th and 68th Streets: Martin Antonic: 60th to 61st N. Anton Grdina: Professional Men, Stan Majer: 61st to 62nd.

Joseph Modic: 62nd to 63rd. Louis Shainker: 63rd to 64th. John Tavcah: 64th to 65th.

Azman to be asked for 65th to 67th.

Anthony Zakrajsek to be asked for South side of 60th to 61st.

Clarence Smrekar: 61st to 62nd. Frank Anzlovar: 62nd to 64th. Louis Majer: 64th to 65th.

Louis Zele to be asked for 65th to 66th James Slapnik: 66th to 67th Streets.

Meetings of The St. Clair Business Ass'n are to be held at the Slovenian National Home on St. Clair Ave. every third (3rd) Tuesday of the month.

The American pages of both local Slovenian newspapers are to be used as a medium of publicity and copies of each minutes sent to them. (This means the American Home and Equality (Enakopravost) newspapers).

The purpose of the Association: The welfare of St. Clair business men.

The meeting was adjourned at 9:45 p.m.

Respectfully submitted:

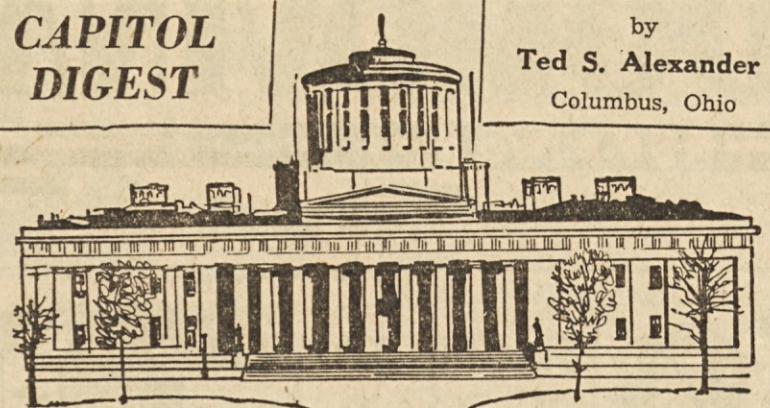
Howard W. Cerne

Legend of the Dogwood

An old beautiful legend has it that, at the time of the Crucifixion, the dogwood was comparable in size to the oak tree and other monarchs of the forest. Because of its firmness and strength it was selected as the timber for the cross, but to be put to such a cruel use greatly distressed the tree. Sensing this, the Crucified Jesus in his gentle pity for the sorrow and suffering of all said to it: "Because of your sorrow and pity for My suffering never again will the dogwood grow large enough to be used as a gibbet. Henceforth it will be slender, bent and twisted and its blossoms will be in the form of a cross — two long and two short petals. In the center of the outer edge of each petal there will be nailprints — brown with rust and stained with red — and in the center of the flower will be a crown of thorns, and all who see this will remember."

Births

Mr. and Mrs. Robert M. Debevec of 2010 E. 226 St., Euclid, announce the birth of a baby girl, the second child in the family. Mother and baby are doing fine at Euclid-Glenville Hospital. Robert was recently appointed Clerk of Court in Euclid by Judge Wm. Burns. Congratulations!

**CAPITAL
DIGEST**

by
Ted S. Alexander
Columbus, Ohio

Creation of two new bureaus — one with cabinet status and the other more powerful — will result from recent policy decisions in the 100th Ohio Legislature. Added state employees and confusion of authority are indicated.

New State Department of Highway Safety — was approved by House of Representatives (95 to 37). GOP insisted on action despite knowledge that "unlimited" number of assistants and clerks could be named. Opposition came from State Highway Patrol, Bureau of Motor Vehicles, and a possible veto by Gov. Lausche was hinted.

Seven Member Highway Control Board — was proposed in GOP policy bill to hike taxes on trucks. Three GOP members — Attorney General, House Speaker, Senate Majority Leader — have distinctly rural flavor while the Governor would name others. The board would review highway projects before releasing funds for use.

The policy measure adopts Gov. Lausche's recommendation for weight-distance tax on trucks. Revenue, however, would be millions under requirements. Lausche proposed a graduated tax on 30 weight classifications to produce over \$25-million. GOP proposal names only five weight classifications.

State building program, meanwhile, seemed headed for trouble. Legislature's insistence on a "gift" rather than a "loan" of \$15 million for highway construction sharply cuts into remaining surplus. Administration favors use of entire \$50-million surplus fund for capital improvements. "Gift" bill has passed Senate and received House Committee approval. Building requests are close to \$100-million.

P.U.C.O. is now in position to revoke license of trucking firms that habitually overload. State Supreme Court has ruled that public utilities commission has authority to enforce state truck weight laws. Commission Chairman Robert Moulton said "flagrant violations" would get first attention.

Bingo question is a hot one! — Gov. Lausche confirmed he would veto any attempt to legalize the game. Columbus officials decided to seek court ruling on constitutionality of charity bingo. And two

Representatives proposed to amend the constitution to clearly permit bingo.

The so-called "Youngstown Plan" for aiding hard-pressed local governments was tossed in the legislative hopper by all five Mahoning County Legislators. It would increase state grant to counties, townships and cities from sales tax funds to \$56-million in next two years.

LABOR: Labor spokesmen proposed an increase from \$28 to \$44 a week in unemployment compensation with \$4 allowance for each child of claimant as against present \$25 for each of two children. Employer interests oppose increase, want reduction in their contributions to jobless pay fund. Behind the scenes: Labor and industry have been unable to reach agreements on other laborbenefit measures usually presented as "agreed" program.

Lake Shore Post No. 273 American Legion

Veterans meeting will be held Thursday, April 9th, at Lake Shore Post No. 273 (American Legion) Club Rooms, 6131 St. Clair Ave.

All Veterans are invited to attend this meeting, members and non-members are urged to come.

The Club Rooms will be closed on Good Friday, open again Saturday and Sunday at 8:00 p.m. Come up!

Date for Past Commanders Dinner-Dance and initiation of new members has been changed to Sunday, May 3rd at 5 p.m.

A roast beef dinner with all the trimmings will be served to worthy Past Commanders. Anyone wishing to join this party, must make reservation in advance at \$2.00 per plate. Only those with reservation will be admitted to this party, except new members to be initiated into the Legion after dinner. Bring that prospective new member to the meeting Thursday, April 9th. Meeting will start promptly at 8:30 p.m.

Frank Mervar, Past Commander
"Doctor, My Feet Hurt"

One of the most interesting and popular television programs in Ohio, "Prescription for Living," broadcast over a state-wide network of five TV stations each Sunday afternoon under the sponsorship of The Standard Oil Company (Ohio), will be resumed next fall following the final three telecasts of this initial series.

There will be the informative program entitled "Doctor, My Feet Hurt," with Dr. Joseph E. Brown, orthopedic surgeon, as guest medical authority on Sunday afternoon, April 5, and the programs on April 12 and April 19 before summer vacation.

The program has created wide interest as a public information service in which the Cleveland Academy of Medicine, Cleveland Health Museum and Sohio have joined during the past winter and spring.

"Doctor, My Feet Hurt" will be telecast from 4:00 to 4:30 p.m., Sunday afternoon, April 5, over WXEI in Cleveland.

Once again Warren Guthrie will be the moderator and Dr. Brown will discuss the importance of feet for health and happiness, even for the Hampton family who will again suffer virtually all known ills.

IT HAPPENED IN OHIO

April 1: — Robert Lucas, the 12th Governor of Ohio from Scioto County, was born.

1796: — After ten days of rowing up the Miami River from Cincinnati, a party of six men and several women and children arrived at the present site of Dayton, and established this settlement.

1811: — Coshocton County was organized.

1820: — Allen, Crawford, Hancock, Hardin, Henry, Paulding, Putnam, Sandusky, Seneca, Union, Van Wert, Williams and Wood Counties were formed.

1824: — Lorain County was organized, and part of its area was taken from Cuyahoga County.

April 3:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 4:

A law was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 5:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 6:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 7:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 8:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 9:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 10:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 11:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 12:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 13:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 14:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 15:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 16:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 17:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 18:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 19:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 20:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 21:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 22:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 23:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 24:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 25:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 26:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 27:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 28:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 29:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 30:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

April 31:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 1:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 2:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 3:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 4:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 5:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 6:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 7:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 8:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 9:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 10:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 11:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 12:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 13:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 14:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 15:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 16:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 17:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 18:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 19:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 20:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 21:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 22:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 23:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 24:

An act was passed giving married women the right to own real estate, and to lease it for not over three years in her own name.

May 25:

An act was passed giving married women the right to own